

Debreceni Ítéltábla

Pf.I.20.028/2025/4. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Rihay-Kovács Zita ügyvéd (cím) által képviselt felperes neve (cím) felperesnek, a dr. Schiffer András ügyvéd ügyintézője mellett eljáró Schiffer és Társai Ügyvédi Iroda (cím) által képviselt alperes neve (cím) alperessel szemben személyiségi jog megsértése miatt indított perében a Debreceni Törvényszék 32.P.21.447/2023/22. számú ítélete ellen az alperes részéről 24. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatja és a keresetet elutasítja. Mellőzi az alperest a felperes javára perköltség és az állam javára illeték megfizetésére kötelező rendelkezéseket. Ezt meghaladóan az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy legkésőbb ezen ítélet meghozatalától számított 60. (hatvanadik) napig fizessen meg a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlája javára 120 000 (százhuszezer) forint feljegyzett kereseti és 160 000 (százhatvanezer) forint feljegyzett fellebbezési illetéket. Az illeték megfizetése során az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát közleményként fel kell tüntetni.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] A felperes kezelte „A bohóc karmai közt” Facebook oldalt, ahol a 2023. hónap 1. 24. napján közzétett bejegyzésben szerepel azon közlés, hogy „Alperes a legnyomasztóbb arcok egyike. A tévéadó neve sámánja azért különleges, mert nála szégyentelenebbül, gátlástalanabban, személyeskedőbb és aljasabb módon nem hazudik senki. És a koronát minderre azzal teszi fel, hogy ő nem pusztán a polgárháború katonájaként határozza meg magát, hanem Isten katonájaként, aki egyenesen a Sátánnal harcol”. Ugyanezen oldalon 2023. hónap 1. 25. napján közzétett felperesi – az alperesre vonatkozó – bejegyzés szerint „Egy igazán kellemetlen és gonosz figura. A láncos kutya esete P. E.-vel, L. M.-kal és S. A.-sal.”

[2] Az alperes a Hit Rádió 2023. hónap 2. 9. napján elhangzott, a YouTube közösségi videómegosztó portálon közzétett adásában az alábbi nyilatkozatot tette: „De például liberális véleményvezérnek eladva, én ma hallgatom, hogy a náci T., az bent ül, és nem a P-re gondolok, hanem az A.-ra, az bent ül a Spirit FM-en és liberális véleményformálónak van jelen. Ő például soha nem vezekelt a náci múltjáért, sőt, a legjobb tudomásom szerint nem is nagyon változott az ideológiája.”

[3] Az alperes továbbá a Magyar Jelen internetes portál műsor címe című, 2023. hónap 2 10. napján elhangzott műsorában akként nyilatkozott: „Nagyon rosszul feltételezte, hogy vannak olyan rasszista magyar állampolgárok, akiket politikailag be lehet csatornázni. A Mi Hazánk erre képtelen, ugyanis az echte valós rasszisták azok ma már nem Jobbikosok, meg Mi Hazánkosak, hanem Spirit FM-et hallgatnak, HVG-t olvasnak és centristának vallják magukat” (dr. S. A.: „Hát azért a Spirit FM-ben nem lennék olyan biztos.”) „Hát T. A. például.”

[4] A felperes megváltoztatott keresetében elsődlegesen annak megállapítását kérte, hogy az alperes a Hit Rádió 2023. hónap 2 9-én elhangzott, a YouTube közösségi videómegosztó portálon közzétett adásában tett alábbi kijelentéseivel: „náci T.”, „sohasem vezekelt a náci múltjáért”, „a legjobb tudomásom szerint nem is nagyon változott az ideológiája”, valamint a Magyar Jelen internetes portál műsor címe című műsorában 2023. hónap 2 10. napján elhangzott azon kijelentésével, hogy a felperest „echte valós rasszista”-nak nevezte, megsértette a jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát; míg másodlagosan annak megállapítását kérte, hogy az alperes a fenti kijelentéseivel a becsülethez fűződő személyiségi jogát sértette meg. Kérte az alperest eltiltani a további jogsértéstől és kötelezni 2 000 000 forint sérelemdíj megfizetésére. Keresetének jogalapjaként hivatkozott a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:42. §-ának (1)-(2) bekezdéseire, a 2:43. §-ának d) pontjára, a 2:45. §-ának (1) és (2) bekezdéseire, a 2:51. §-ának (1) bekezdésére, valamint a 2:52. §-ának (1) bekezdésére. Előadta, hogy a náci jelző, valamint a felperes echte valós rasszistaként történő jellemzése valótlan és súlyosan sértő. Nem vitatta, hogy közszereplőként magasabb tűrés kötelezettség terheli, ezzel együtt sem köteles eltérni azonban a minden alapot nélkülöző, valótlan és súlyosan sértő kifejezések használatát.

[5] Az alperes írásbeli ellenkérelmében kérte a kereset elutasítását. Érvelése szerint a kijelentések nem tényállítások, hanem véleménynyilvánítások, amelyek vékony ténybeli alappal bírnak: a felperes a köznyelvi szóhasználatban „náci” jelzővel illetett Jobbik, illetőleg MIÉP pártok tevékenységében vett részt, a Jobbik egyik alapítója, illetőleg annak alelnöke volt. A felperes a perbeli alperesi kijelentéseket megelőzően Facebook bejegyzéseiben nyilvánosan az alperes személyére súlyosan sértő, dehumanizáló megjegyzéseket tett („hazug”, „kutya”), melyre tekintettel megemelkedett a felperes tűrésküszöbe [az Emberi jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) Oberschlick v. Austria (no.11662/85) számú ügyében született ítélete és a 3001/2018. (I.10.) számú AB határozat]. Utalt arra, hogy ha valaki politikai nézeteit rendszeresen megosztja, akkor annak bármilyen politikai minősítést tűrnie kell.

[6] Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperes a Hit Rádió 2023. hónap 2 9. napján elhangzott, a YouTube közösségi videómegosztó portálon közzétett adásában tett azon kijelentéseivel, mely szerint „sohasem vezekelt a náci múltjáért, sőt, legjobb tudomásom szerint nem is nagyon változott az ideológiája”, megsértette a felperes jóhírnévhez való jogát; míg azzal, hogy a Hit Rádió 2023. hónap 2 9. napján elhangzott, a YouTube közösségi videómegosztó portálon közzétett adásában a felperest „náci”-nak nevezte, megsértette a felperes becsülethez való jogát. Az alperest eltiltotta a további jogsértéstől és kötelezte 1 000 000 forint sérelemdíj, valamint 259 080 perköltség megfizetésre a felperes javára. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A felperest 38 400

forint, az alperest pedig 81 600 forint feljegyzett kereseti illeték megfizetésére kötelezte az állam javára.

[7] Az ítélet indokolásában megállapította, hogy a Magyar Jelen internetes portál műsor címe című műsorában 2023. hónap 2 10. napján elhangzott „echte valós rasszista” jelző a szöveg nyelvtani értelmezése alapján nem a felperesre, hanem a Spirit FM hallgatóira vonatkozott, az elhangzottak PK 12. számú állásfoglalás szerinti értelmezése mellett sem lehet arra a következtetésre jutni, hogy az „echte valós rasszista” jelzőt az alperes a felperesre használta. Erre tekintettel ezen kijelentés kapcsán a felperes keresetét elutasította.

[8] Kifejtette, hogy az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a közszereplők köre szélesebb a közhatalmat gyakorló személyek és a közszereplő politikusok körénél, a telekommunikáció terjedése révén olyan személyeknek is lehetősége nyílik egy-egy közéleti vita aktív alakítójává válni, akik korábban – státuszuk alapján – nem tartoztak a közszereplők fogalmi körébe. Ezek a személyek az ún. kivételes közszereplők [3145/2018. (V.7.) AB határozat]; a felek egyező nyilatkozata alapján rögzítette, hogy a felperes ilyen kivételes közszereplőnek minősül.

[9] A közszereplők személyiségi jogai a Ptk. 2:44. §-a alapján a közügyek szabad vitatása érdekében szükséges mértékben és arányban korlátozhatóak; a véleménynyilvánítási szabadság határainak mérlegelése kapcsán felhívta az Alkotmánybíróság 7/2014. (III. 7.) AB határozatában, illetve a 13/2014. (IV. 18.) AB határozatában kifejtetteket. Az itt rögzített elvekre figyelemmel akként ítélte meg, hogy a Hit Rádió 2023. szeptember 9-ei adásában elhangzott alperesi nyilatkozat közérdekű vitában kifejtett álláspontként értékelendő. Kiemelte, hogy a V. G. pártalapításáról szóló műsorban elhangzottak vonatkozásában nem a peres felek között folyt a közérdekű vita, az alperes egy összehasonlítás keretében, hivatkozási alapként emelte a felperest a vitába. Nem találta ezért alaposnak azon alperesi hivatkozást, hogy a korábbi felperesi közlések okán megemelkedett a felperesi tűréshatár, hiszen az alperes nyilatkozatában nem a felperes Facebook bejegyzéseire reagált, nem a peres felek közötti közérdekű vitában fejtette ki álláspontját. Nem tekintette ezért irányadónak az EJEB Oberschlick v. Austria (no.11662/85) számú ügyében született ítéletben és az Alkotmánybíróság 3001/2018. (I.10.) számú AB határozatában kifejtetteket sem.

[10] A 13/2014. (IV. 18.) AB határozatban írtakra is tekintettel vizsgálta, hogy az adott közlések értékítéletnek vagy tényállításnak minősülnek-e, és megállapította, hogy a náci jelző használata véleménynyilvánítás, míg a „sohasem vezekelt a náci múltjáért” és a „legjobb tudomásom szerint nem is nagyon változott az ideológiája” kijelentések tényállítások.

[11] Az irányadó esetjog felhívása mellett rögzítette, hogy az erős, túlzó jellegű kritikát megfogalmazó és polemikus stílusban megírt, ámde vékony ténybeli alapokon nyugvó értékítéletek is a véleményszabadság oltalma alatt állnak; a közszereplőkről alkotott kedvezőtlen véleménynyilvánítás, értékítélet önmagában akkor sem alapoz meg személyiségvédelmet, ha túlzó vagy felfokozott érzelmeket tükröz. A közélet szereplőinek el kell viselniük a személyüket kedvezőtlen színben feltűntető és tevékenységüket negatív módon értékelő véleményt, kritikát is (BH2004. 104.). A véleménynyilvánítás szabadsága azonban nem korlátlan, a minden alapot nélkülözőnek és sértőnek minősülő, szélsőséges tartalmú, indokolatlanul sértő, bántó megnyilvánulásokat még az érintett közszereplő sem

köteles eltérni; továbbá nem vonatkoztatható a tények meghamisítására. A közügyeket érintő, de hamisnak bizonyuló tényállításokat csak abban az esetben oltalmazza a véleménysszabadság, ha a tény állító vagy híresztelő jóhiszemű volt.

[12] A náci kifejezés a köztudatban erős negatív tartalommal bír, az eszmerendszer erőszakos, embertelen jellege okán az azzal kapcsolatos bármilyen összefüggésbe hozatal az érintettől kedvezőtlen képet fest, negatív megítélést vált ki. Az alperes hitelt érdemlő módon nem támasztotta alá e véleménynyilvánításának kellő alapját: a Jobbik Magyarországért Mozgalom, illetve a MIÉP politikai pártokban történt szerepvállalás, illetőleg a politikai nézetek rendszeres megosztásának ténye nem ad alapot a felperessel szemben a náci jelző használatára. Nem merült fel olyan, a felperesre vonatkozó adat, amely arra utalna, hogy a náci ideológiával bármilyen módon összefüggésbe hozható lenne; az alperes továbbá nem bizonyította a felperes náci múltjára, illetőleg ideológiájának változatlanlansága kapcsán tett tényállítások valóságát sem.

[13] A „náci” jelzővel összefüggésben a felperes jóhírnévhez való joga megsértésének megállapítása iránti keresetet elutasította, de a felperes másodlagos kereseti kérelme alapján megállapította, hogy az alperes ezen közléssel megsértette a felperes becsülethez való jogát. A „sohasem vezekelt a náci múltjáért”, „legjobb tudomásom szerint nem is nagyon változott az ideológiája” valótlan tényállításokkal pedig az alperes megsértette a felperes jóhírnévhez való jogát.

[14] A Ptk. 2:51. §-a (1) bekezdésének b) pontja szerint indokoltnak találta a további jogsértéstől eltiltást, figyelemmel arra, hogy az alperes több nyilatkozatában is említette a felperest, így tartani lehet a jogsértő cselekmény megismétlésétől.

[15] A sérelemdíj kettős funkcióját - egyrészt a személyiségi jogok megsértésének vagyoni elégtétellel történő közvetett kompenzációja, másrészt magánjogi büntetés – értékelve, figyelembe véve a jogsértés súlyát, a felróhatóság mértékét, a jogsértésnek a felperesre és környezetére gyakorolt hatását, a sérelemdíj összegét 1 000 000 forintban határozta meg. Értékelte, hogy az alperesi kijelentések a nyilvánosság számára jelenleg is elérhetőek, a Hit Rádió 2023. hónap 29. napján elhangzott adása több, mint 46 000 megtekintést jegyez. Az alperesi kijelentések alkalmasak arra, hogy a felperesről kedvezőtlen képet fessenek, negatív megítélését váltsák ki; a felperes hozzátartozóiban is ellenérzést váltott ki az alperesi nyilatkozat. A felperes ugyanakkor nem bizonyította, hogy „A Bohóc karmai közt” című műsor megszűnése összefüggésben állna az alperes perbeli nyilatkozataival.

[16] A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. §-ának (2) bekezdése alapján a pernyertesség - pervesztesség arányának figyelembevételével határozott a perköltség viseléséről. A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán meg nem fizetett 120 000 forint illeték megfizetésére a Pp. 102. §-ának (1) bekezdésére tekintettel pervesztességük arányában kötelezte a feleket.

[17] Az alperes a fellebbezésében elsődlegesen kérte az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a kereset teljes elutasítását és a felperes perköltségben történő marasztalását. Másodlagosan kérte az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú

bírófág új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását. A gyakorolni kért felülbírálati jogkört a Pp. 369. §-a (3) bekezdésének a), c), d) és e) pontjaiban jelölte meg.

[18] Hivatkozott arra, hogy a felperes a perfelvételi tárgyaláson megváltoztatta a keresetét, de nem tett nyilatkozatot az érvényesíteni kívánt jog, a tényállás és a kereseti kérelem közötti összefüggés levezetésére vonatkozó jogi érvelésre a módosított keresetet illetően, továbbá nem nyilatkozott arról, hogy mennyiben tartja fenn a korábban a Ptk. 2:42. §-ának (2) bekezdése körében előadott érvelését. A bíróság a felperest erre nem is hívta fel, ekként megsértette a Pp. 185. §-ának (2) és (3) bekezdéseit, a módosított kereset nem alkalmas elbírálásra. Megsértett jogszabályhelyként hivatkozott továbbá a Pp. 170. §-a (2) bekezdésének b) pontjára és a 176. §-ának (2) bekezdésére is.

[19] Érvelése szerint az elsőfokú bíróság indokolatlanul tulajdonított jelentőséget annak, hogy a 2023. hónap 2 9-i adásban a vita nem a peres felek között folyt. A közérdekű vita nem egymástól térben és időben elszigetelt vitahelyzetekből áll; többnyire hetekig, hónapokig folyik és más témákat is átszö. A vitatott adást megelőzően a felperes éles jelzőkkel illette az alperest úgy, hogy az alperes korábban nem is ismerte a felperest; mindkét megszólalás belpolitikai vitához kapcsolódott, ilyen volt a műsor fő témája is. Az elsőfokú bíróság mindezeket nem értékelte, az ítélet ezért sérti a Pp. 346. §-ának (5) bekezdését.

[20] A felperes nem vitatottan olyan szervezetekben vállalt szerepet, amelyekkel kapcsolatban a közvélemény egy része elfogadja a náci jelző használatát. Az elsőfokú bíróság az ítélete [49] bekezdésében írt körülményeket nem mérlegelte megsértve a Pp. 346. §-ának (5) bekezdését. A sérelmezett jelző egy ideológiai kategóriát, politikai eszmeáramlatot ír le, azt egy vitában használta az alperes. Mérlegelni kellett volna továbbá, hogy a felperes korábbi kijelentéseinek erőteljessége önmagában mennyiben emelte meg a felperes türekszőbét. Az elsőfokú bíróság nem adta indokát az ezzel összefüggésben felhívott esetjog mellőzésének sem. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság a Ptk. 2:44. §-át és a 2:45. §-ának (1) bekezdését megsértve állapította meg a felperes becsülethez fűződő jogának megsértését.

[21] Állította, hogy a „sosem vezekelt náci múltjáért” és „legjobb tudomásom szerint nem is nagyon változott az ideológiája” közlések nem tekinthetők tényállításnak; utalt arra, hogy az ezek alapját képező náci kifejezést az elsőfokú bíróság maga is véleményként minősítette. Az eltérést nem indokolta, amely alapján önmagában megállapítható a Ptk. 2:45. §-a (2) bekezdésének megsértése. Ezen kijelentések a közéleti életút minősítései, a megszólaló privát meggyőződését, szubjektív ítéletalkotását tükrözik csupán. Az alperes véleménynyilvánításának ténybeli alapját kéllően alátámasztotta: nem volt vitatott, hogy a MIÉP és Jobbik pártokkal összefüggésben a közéleti vitákban használatos a náci jelző. Sem a pártok, sem a felperes ideológiai-világnézeti minősítése nem képezheti bírói mérlegelés tárgyát.

[22] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperes marasztalását a másodfokú perköltségében. Kifejtette: a kereset módosítását az elsőfokú bíróság anyagi pervezetése indokolta, kizárólag az érvényesíteni kívánt jogot pontosította, a keresetváltoztatás a tényállítást, a kereseti kérelmeket, az alkalmazni kért jogkövetkezményt nem érintette, az elbírálásra alkalmas volt.

[23] Az elsőfokú bíróság helytállóan vette figyelembe, hogy a HIT Rádióban nem a felek között folyt vita, az alperes nem is utalt az előzményekre, így az alperes szerint mérlegelendő kontextus hiányzott. A beszélgetésben a felperest maga az alperes kapcsolta a témához, a kijelentések nem kapcsolódtak a felperes által az alperessel kapcsolatban készített véleményvideó tartalmához, így az visszavágásként nem minősíthető. Kiemelte, hogy a vita, amelyben a sérelmezett közlések elhangoztak, egy másik közszereplő aktuális politikai tevékenységéhez kapcsolódott, a felperes az elmúlt 20 évben nem töltött be politikai szerepet. A náci kifejezés becsületsértő jellegét nem befolyásolja, hogy az alperes korábban nem tudott a felperesről, mint ahogy az sem, ha a felperes korábban éles jelzőkkel illette az alperest. Az elsőfokú bíróság részletesen rögzítette a mérlegelés lépéseit, az indokolás megfelel a Pp. 346. §-a (5) bekezdésének.

[24] Előadta: a „sosem vezekelt náci múltjáért” és a „legjobb tudomásom szerint nem is nagyon változott az ideológiája” közlések tényállítás jellege éppen a náci jelzővel összevetve igazolható, az nem minősítés, hanem valótlan információközlés. Az alperes a benyújtott bizonyítékokkal nem támasztotta alá véleménynyilvánításának kellő alapját; nem igazolta, hogy a közéleti vitákban a MIÉP és Jobbik pártokkal szemben használnák a náci jelzőt.

[25] A fellebbezés érdemben alapos.

[26] Az alperes másodlagos fellebbezési kérelme az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását célozta, az elsőfokú ítéletnek ezért nem volt fellebbezéssel nem érintett rendelkezése. Az alperes a hatályon kívül helyezésre irányuló kérelmet ugyan másodlagosként jelölte meg, azonban a Pp. 383. §-ának (1) bekezdése szerint az elsőfokú ítélet érdemi felülbírálatára kizárólag akkor kerülhet sor, ha az ítélet hatályon kívül helyezésére nincs szükség. Az ítéltáblának ezért elsődlegesen abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy indokolt-e az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése a fellebbezésben írt vagy egyéb, az ítéltábla észlelt okból.

[27] Az alperes eljárási szabálysértésként a keresetváltoztatással összefüggésben a Pp. 185. §-a (2) és (3) bekezdéseinek, valamint a Pp. 170. §-a (2) bekezdése d) pontjának és a 176. §-a (2) bekezdésének megsértését állította. Az alperes arra helytállóan hivatkozott, hogy a felperes a 2024. május 29. napján megtartott perfelvételi tárgyaláson a keresetét megváltoztatta; a keresetváltoztatást tartalmazó nyilatkozatra a Pp. 185. §-ának (2) bekezdése alapján a keresetlevél tartalmi kellékeit meghatározó Pp. 170. §-ának rendelkezései irányadóak. Amennyiben a keresetváltoztatást tartalmazó nyilatkozat ezen követelményeknek nem felel meg – a hiánypótlásra irányadó rendelkezések megfelelő alkalmazása mellett –, a keresetváltoztatást tartalmazó nyilatkozat visszautasításának van helye. Az egységes bírói gyakorlat szerint ugyanakkor a keresetváltoztatásnak minősülő nyilatkozat esetén a felperesnek nem kell egy komplett keresetlevelet előterjeszteni, a keresetváltoztatást tartalmazó nyilatkozatnak a keresetnek a változtatással érintett elemeit és a keresetből ahhoz szükségszerűen kapcsolódó egyéb elemeit kell tartalmaznia. A keresetváltoztatást úgy kell előterjeszteni, hogy a változtatással előálló kereset összességében komplett és tárgyalásra, az alperes arra vonatkozó további perfelvételi nyilatkozatainak előterjesztésére alkalmas legyen.

[28] A Pp. 170. §-a (2) bekezdésének d) pontja szerint a keresetlevél kötelező tartalmi eleme az érvényesíteni kívánt jog, a tényállítás és a kereseti kérelem közötti összefüggés

levezetésére vonatkozó jogi érvelés; amelynek tartalma, iránya, mélysége az adott jogvita jellegéhez igazodik. A felperes keresetlevelében és válasziratában is állította a közlések súlyosan sértő, társadalmi megítélését negatívan befolyásoló jellegét (keresetlevél jogi érvelési része) és hivatkozott arra is, hogy a közlés célja kizárólag a megalázása volt (válaszirat), ezekre vonatkozó megfelelő részletességű előadást tett; ellenkező nyilatkozatai hiányában ezen jogi érvelést a keresetváltoztatást követően is fenntartottnak kell tekinteni. Ezen perfelvételi nyilatkozatai alapján a megváltoztatott keresettel összefüggésben is levezethető a jogállítás, tényállítás és a petitum közötti állított összefüggés. Az elsőfokú eljárás során ezt az alperes maga sem tette vitássá, a keresetváltoztatást követően arra részletes perfelvételi nyilatkozatot tett, így érdemben elbírálható volt a megváltoztatott kereset, azzal összefüggésben ezért nem volt megállapítható eljárási szabálysértés.

[29] Csupán utal arra az ítéltábla: a keresetváltoztatás esetén is irányadó azon rendelkezés, hogy a hiányos keresetváltoztatást tartalmazó nyilatkozat alperessel történő közlését követően annak visszautasítása [a fellebbezésben hivatkozott Pp. 185. §-ának (5) bekezdése] nem lehetséges. A hiányosságokat a bíróságnak az anyagi pervezetés körében kell tisztáznia; amennyiben ennek ellenére a fél perfelvételi nyilatkozatot nem vagy nem teljeskörűen terjeszt elő, a Pp. 183. §-ának (6) bekezdése alapján a bíróság a fél perfelvételi nyilatkozatát hiányos tartalma szerint, a rendelkezésre álló peradatok alapján bírálja el. Az alperes által hivatkozott hiányosság ezért jelen esetben – még annak fennállása esetén is – nem az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, hanem annak megváltoztatását indokolhatná.

[30] Az alperes állította továbbá, hogy az elsőfokú bíróság nem tett eleget megfelelően az indokolási kötelezettségének. Az ítélet – azaz a bizonyítékok mérlegelésének – állított okszerűtlensége azonban nem a Pp. felhívott 346. §-a (5) bekezdésének megsértését jelenti, az a Pp. 279. §-ának (1) bekezdésébe ütközhet. A fellebbezésben foglaltakkal szemben az elsőfokú ítélet (indokolás [40] bekezdése) kifejezetten rögzíti, hogy az elsőfokú bíróság mely körülmények miatt nem tekintette relevánsnak a felperes korábbi, az alperesre vonatkozó kijelentéseit és az ezzel összefüggésben az alperes által felhívott alkotmánybírósági és nemzetközi gyakorlatot; továbbá kitért arra is (indokolás [49] bekezdése), hogy a felperes egyes politikai pártokban történt korábbi szerepvállalásának miatt nem tulajdonított jelentőséget. Az elsőfokú bíróság ítéletéből megállapítható, hogy milyen ténybeli alapon, illetőleg jogi indokok alapján jutott az ítéletben foglalt következtetésekre, az ekként megfelelt a Pp. 346. §-a (5) bekezdésének. Rámutat az ítéltábla, hogy az indokolt bírói döntéshez való jogból nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása {3107/2016. (V.24.) AB határozat indokolás [38] bekezdés, 30/2014. (IX.30.) AB határozat indoklás [89] bekezdés}.

[31] Az ítéltábla maga sem észlelt sem az ítélet kötelező (Pp. 380. §-a), sem annak mérlegelhető (Pp. 381. §-a) hatályon kívül helyezését indokoló eljárási szabálysértést, az alperes másodlagos fellebbezési kérelmét ezért megalapozatlannak találta. A keresetet részben elutasító ítéleti rendelkezéssel szemben megváltoztatásra irányuló fellebbezési kérelem nem volt, annak helybenhagyása a Pp. 382. §-án alapul.

[32] Az ítéletnek a felperesi keresetnek helyt döntésével összefüggésben is az elsőfokú bíróság tényállást a kereset elbírálásához szükséges mértékben feltárta, azonban az abból levont jogi következtetéseit az ítéltábla nem osztotta.

[33] A fellebbezésre is tekintettel az ítéltáblának előbb azt kellett vizsgálnia, hogy a „sohasem vezekelt a náci múltjáért” és a „legjobb tudomásom szerint nem is nagyon változott

az ideológiája” közlések tényállításnak vagy véleménynyilvánításnak minősülnek-e. A valótlán, illetve a való tényt hamis színben feltüntető, sértő tényállítás ugyanis a felperes jóhírnevét, az indokolatlanul bántó véleménynyilvánítás pedig a felperes becsületét sérthette meg (Ptk. 2:45. §-a). Az elsőfokú bíróság helytállóan rögzítette, hogy a közlések valós tartalmának feltárása során a PK 12. számú kollégiumi állásfoglalás szerint a kijelentést a maga egészében kellett megvizsgálni, az abban foglalt kifejezéseket pedig nem a formális megjelenésük, hanem a valóságos tartalmuk szerint, a szavak általánosan elfogadott jelentését alapul véve kellett figyelembe venni. Általánosságban a közlés tényállítás, ha egyrészt ténylegesen megtörtént eseményekről, létező adatokról szól, másrészt határozott, nem az általánosság szintjén mozgó tényállítást tartalmaz, emiatt konkrétan vonatkoztatható az érintett személyekre, eseményre, körülményre. A tényállítás objektíve igazolható, vagyis az állítás olyan ismérvekkel rendelkezik, amelyek alapján valóságuk bizonyítható vagy cáfolható (BDT2020. 4181., Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.262/2015/3.). A „legjobb tudomásom szerint nem is nagyon változott az ideológiája” már megfogalmazásából is kitűnően csupán az alperes feltételezését tartalmazza, ebből következően konkrét, objektíve igazolható tényállításnak nem tekinthető. Egyetértett az ítéltábla az alperessel abban is, hogy a „sohasem vezekelt a náci múltjáért” kijelentés a fent meghatározott kritériumok alapján szintén nem tényközlés. Az alperes ezen felperesre vonatkozó kijelentését más politikai szereplő magatartásával való összevetésként közölte, az csupán a felperes korábbi közéleti tevékenységét, politikai szereplését az alperes szempontjából értékelő, az alperes morális állásfoglalását tükröző véleménynyilvánításként minősül. A fellebbezéssel érintett közlések mindegyike csupán véleménynyilvánításnak minősül, ekként a felperes elsődlegesként megjelölt, a jóhírnév megsértésére alapított keresete a fellebbezésben hivatkozott két közlés vonatkozásában sem megalapozott.

[34] A felperes ugyanakkor a Pp. 173. §-ának (2) bekezdése alapján megváltoztatott keresetében ezen közlések vonatkozásában is kérte másodlagosan a becsülethez fűződő személyiségi joga megsértésnek megállapítását, az elsődleges kereset megalapozatlansága és a fellebbezés miatt az ítéltáblának tehát vizsgálnia kellett, hogy ezen kijelentésekkel; illetve az alperes fellebbezésével érintett „náci” jelző használatával sérült-e a felperes becsülethez fűződő joga.

[35] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a véleménynyilvánítás szabadsága kiterjed az értékítéletet kifejező, az egyén személyes meggyőződését közlő megszólalásokra, függetlenül attól, hogy a vélemény értékes vagy értéktelen, helyes vagy helytelen, tiszteletre méltó vagy elvetendő {3145/2018. (V. 7.) AB határozat Indokolás [53] bekezdés}. Az EJEB következetes gyakorlata szerint a véleménynyilvánítás szabadsága alkalmazandó azokra az információkra vagy eszmékre is, amelyek sértenek, megütközést keltenek vagy felkavarnak [ld. Oberschlick v. Austria (no. 1) (11662/85) és Uj kontra Magyarország (23954/10)].

[36] A perben a felperes közszereplői minősége nem volt vitatott, mint ahogy az ebből fakadó, őt a Ptk. 2:44. §-ának (1) bekezdése alapján terhelő magasabb türeli kötelezettség sem, a felperes csupán arra hivatkozott, hogy a közlés indokolatlanul, súlyosan sértő volt.

[37] Az ítéltábla egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a jelen perben nem alkalmazhatóak a 3001/2018. (I.10.) Ab határozatban, illetve az EJEB Oberschlick v. Austria (no. 1. 11662/85. és a no 2. 20834/92.) ügyben hozott ítéletekben kifejtettek. Az alperes által hivatkozott döntésekben az eljárás tárgyát képező, sérelmezett közlések közvetlenül kapcsolódtak a felperes, illetve kérelmező korábban elhangzott nyilvános megszólalásához, tartalmukban kifejezetten és a nyilvánosság számára is egyértelműen felismerhetően a korábban elhangzottakra reagáltak, maguk is utaltak azon előzményre. A felperes és az

alperes kijelentései azonban két egymástól független, elkülönült politikai vita részeként hangzottak el, amelyek között kapcsolatot kizárólag a felek személye képezett. A felperes egy magyar celeb (T. G.) körül kialakult, kétségkívül politikai és nyilvános vitában fogalmazott meg negatív, túlzó véleményt az alperessel szemben. Az alperes az azon vitához témájában nem kapcsolódó, ezen celebet vagy a körülötte kialakult vitát nem érintő és nem is említő, V. G. pártalapításával összefüggő vitában tette a sérelmezett közléseket; a nyilvánosság számára nem voltak felismerhetőek az előzmények és a közlés válaszreakció jellege.

[38] Az ítéltábla ugyanakkor figyelembe vette, hogy az EJEB a Scharsach and News Verlagsgesellschaft mbH v. Austria ügyben (no.39394/98.), habár rendkívül súlyos állításnak tekintett minden olyan kijelentést, amely valamely személynek a nemzetiszocializmussal való kapcsolatára utal; mégis a véleménynyilvánítási szabadság védelmét biztosító szabályokat tekintette irányadónak arra az esetre, amikor valakit úgy neveznek „nácinak” vagy „neonácinak”, hogy a nyilatkozónak alapos oka volt feltételezni, hogy az így nevezett személy – különösen politikus vagy más közéleti szereplő – szimpatizál a náci ideológiával vagy az befolyásoló hatással van rá. A Bodrožić v. Serbia (no. 32550/05.) ügyben pedig az EJEB rámutatott: az, hogy valakit fasisztának, nácinak vagy kommunistának neveznek, önmagában nem jelenti azon tény állítását, hogy az illetőnek pártelkötelezettsége lenne. E kijelentések értékítéletként értelmezhetők, amelyek esetében a valóság bizonyításáról nem beszélhetünk, azok legfeljebb ténybeli bázis hiányában túlzóak lehetnek. Az értékítélet és az azt alátámasztó tények közötti kapcsolat szükségessége azonban esetenként a konkrét körülményektől függően változhat (Feldek v. Slovakia, no.29032/95.).

[39] Az elsőfokú bíróság által is helytállóan idézett bírói gyakorlat szerint a közlések tényleges tartalmát nem önmagukban, a szövegkörnyezetből kiragadva, hanem a nyilatkozat többi részével együtt vizsgálva, a közlés lényegi mondanivalóját szem előtt tartva és az átlagos néző, hallgató értelmezését is figyelembe véve volt szükséges meghatározni (BH2023. 11., BH2022. 323.) Az alperes a fellebbezéssel érintett három kijelentést egyetlen, egységes gondolatként, összefüggő mondanivalóként fogalmazta meg, azok egymástól elkülönülten ekként nem voltak vizsgálhatóak. Annak megítélése során, hogy ezen kijelentések együttesen értelmezve a felperesre tett öncélú, a közügyek vitatásának körén kívül eső, pusztán bántó, sértő közlésnek minősülnek-e, nem mellőzhető annak értékelése sem, hogy a közvélemény miként értékeli az adott megfogalmazásokat. Az ítélezési gyakorlat következetes és egyértelmű abban, hogy a jogsértés megítélése során a bíróságoknak nem a felperes szubjektív sértettségérzéséből kell kiindulnia, hanem a kialakult társadalmi közfelfogásra figyelemmel azt kell vizsgálnia, hogy külső, objektív szemlélet alkalmazása mellett a hallgatók, nézők számára a kifogásolt közlések milyen tartalmat közvetítenek (Kúria Pfv.20.067/2022/4.).

[40] A felperes maga sem tette vitássá, hogy 1999 és 2000 között a M. I. tagozatának elnöke, 2003-ban a Jobbik alapítója, majd alelnöke is volt. Ezzel összefüggésben az ítéltábla nem annak tulajdonított jelentőséget, hogy a felperes jelenleg már pártpolitikai tevékenységet nem folytat, hanem annak, hogy a közéletben jelenleg is részt vesz, véleményformálóként politikai kérdésekben, vitákban is megnyilvánul. Az alperes a felperessel azonos párt volt tagjának jelenlegi politikai tevékenységéhez kapcsolódóan, összehasonlításként utalt a felperesre, illetőleg a felperes jelenlegi tevékenységére, kettőjük életútját, politikai tevékenységét összevetve fogalmazott meg a felperesre negatív kritikát. A teljes közlés így csupán a megnevezett személyek közötti különbség kifejezése a felperesi nézetek és tevékenység túlzó minősítésével. A sérelmezett közlés nem azt tartalmazta ténylegesen, hogy a felperes a nemzetiszocialista párt tagja lenne vagy annak nézeteivel azonosulna; a szövegösszefüggésből következően az alperes csupán arra utalt, hogy a felperes korábban maga is egy, a közvélemény és politikai közbeszéd által alkalmanként szélsőjobboldalinak

minősített párt tagja volt a beszélgetés témáját adó V G.-hoz hasonlóan; és ezen politikai pártok nézeteitől az alperes megítélése szerint nyilvánosan megfelelően nem határolódott el. Az alperes lényegében azt sérelmezte, hogy a felperes ennek ellenére a közéletben véleményformálónak továbbra is részt vesz. (Itt utal arra az ítéltábla, hogy a MIÉP saját magát is radikális jobboldali pártként határozta meg, az általában szélsőjobboldali felfogású szervezetként volt ismert, míg a Jobbik vonatkozásban a Kúria Pfv. 20.882/2014/4. szám alatti ítélete szerint a történeti-politikai vita keretei között a "neonáci" kifejezés használata sem lépi túl a véleményalkotás alkotmányosan megengedett kereteit). Az alperes által megfogalmazott vélemény kétségkívül túlzó és provokatív, ugyanakkor a felperes azt közszereplőként túrni köteles; hiszen az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a szabad véleménynyilvánításhoz való jog a véleményt annak érték- és igazságtartalmára tekintet nélkül védi [30/1992. (V. 26.) AB határozat] és mindenféle közlés szabadságát magában foglalja, függetlenül a közlés módjától és értékétől, erkölcsi minőségétől és többnyire valóságtartalmától is [36/1994. (III. 24.) AB határozat]. Megjegyzi az ítéltábla, hogy az előzőektől részben eltérő következtetést tartalmazó 3418/2024. (XI.28.) AB határozat sem alapozhat meg a jelen ügyre vonatkozó más értelmezést, mivel annak többségi döntése a korábbi gyakorlat meghaladását az Alaptörvény értékrendjével összeegyeztethetetlen véleménynyilvánításokra tartja indokoltnak, amely azonban a per tárgyává tett közléseket érintően fel sem merült.

[41] Az ítéltábla mindezeket figyelembe véve megállapította, hogy az alperes fellebbezéssel érintett kijelentéseivel nem sértette meg a felperes becsülethez fűződő személyiségi jogát sem, így alaptalanul kérte a személyiségi jogsértés objektív és szubjektív szankcióinak alkalmazását; ezért a Pp. 383. §-ának (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét ezen részében megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította. Az ekként teljes egészében pervesztes felperes a Pp. 83. §-ának (5) bekezdése szerint nem tarthat igényt a perrel felmerült költségei megtérítésére, ezért az ítéltábla mellőzte az alperest a felperes javára perköltség megfizetésére kötelező rendelkezést is.

[42] A Pp. 83. §-ának (1) bekezdése szerint a pervesztes felperes köteles megtéríteni az alperes perrel felmerült költségeit. Ahogyan az elsőfokú bíróság helytállóan rögzítette, az alperes az elsőfokú eljárás során a Pp. 82. §-a (1) bekezdésének megfelelően perköltséget nem számított fel. A Pp. 81. §-ának (2) bekezdése szerint ugyanis a perköltség felszámítása során meg kell jelölni az igényelt költség összegét, a felmerülésének lényeges körülményeit, a perköltség körében is elő kell adni az igény alapjául szolgáló releváns körülményeket, azzal, hogy a fél az érvényesíteni kívánt költség összegét, az azt szabályozó jogszabályi rendelkezésre történő utalással is felszámíthatja. Az alperes ugyanakkor a felszámítás alapját az elsőfokú eljárásban nem jelölte meg. Az alperes fellebbezése is csupán annyit tartalmaz, hogy kéri a felperes perköltségben való marasztalását, azonban sem a felszámítás alapját, sem a felszámított összeget nem jelölte meg, megfelelő felszámítás hiányában az ítéltábla a felperest nem kötelezte másodfokú perköltség megtérítésére sem.

[43] A pervesztes felperes a Pp. 102. §-ának (1) bekezdése alapján köteles viselni a per tárgyi illetékfeljegyzési joga folytán feljegyzett kereseti és fellebbezési illetéket. Az erre vonatkozó további kötelezés az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 78. §-ának (4) bekezdésén és a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. §-ának (2) bekezdésén alapul.

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, Dr. Gárdosi Judit s.k. előadó bíró, Dr. Pribula László s.k.
bíró